

۱

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.
 (۱) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست گل یادگار من و تو
 (۲) بدان گه که شد پیش کاووس باز / فرود آمد از باره بردش نماز
 (۳) چون فرود آیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب

۲

مفهوم نمادین هریک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) بلیل گفت: من گرفتار عشق گلم. (ب) بشنو این نی چون شکایت می‌کند

۳

در عبارت «ما، پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بر درختی بلند آشیان دارد.»
 الف) کدام واژه در نقش تبعی «بدل» به کار رفته است؟ (ب) کدام واژه نقش معطوف دارد؟

۴

در ابیات زیر، برای هریک از واژه‌های الف و ب یک معادل معنایی بیابید و بنویسید.
 * سریر ملک، عطا داد کردگار تو را / به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد
 * عاشق آن باشد که چون آتش بود / گرم رو، سوزنده و سرکش بود
 الف) مشتاق: (ب) اورند:

۵

در جدول زیر، هر یک از ابیات، یادآور کدام وادی از وادی‌های هفت‌گانه‌ی عطار است؟ (از ستون مقابل انتخاب کنید.)

الف	«دل چه بندی در این سرای مجاز / همت پست کی رسد به فراز»	(۱) توحید (۲) طلب
ب	«صد هزاران سایه‌ی جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو»	(۱) فقر و فنا (۲) حیرت

۶

هریک از ابیات زیر، یادآور کدامیک از هفت وادی در سروده‌ی عطار است؟ (نام وادی را بنویسید.)
 الف) وصلت آن‌کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است
 ب) روی‌ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند

۷

اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.
 الف) گفت: «نزدیک است ولی را سرای، آن‌جا شویم»
 ب) این [شعر] عیار مهر و کین مرد و نامرد است
 ج) هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش
 د) در غم ما روزها بی‌گاه شد / روزها با سوزها همراه شد

۸

هر بیت زیر، یادآور کدام وادی از هفت وادی است؟
 الف) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است (عطار)
 ب) دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟ (سنایی)
 پ) چشم بگشا به گلستان و بین / جلوه‌ی آب صاف در گل و خار (هاتف اصفهانی)

هریک از بیت‌های ردیف اول با کدام‌یک از وادی‌های عرفانی ذکر شده در ردیف دوم مطابقت دارد؟

ردیف اول	ردیف دوم
بیت	وادی عرفانی
الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش
ب	روی‌ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند
ج	هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است

۱۰ در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.
الف) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جزا و رخت، دیگری نهد.
ب) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

۱۱ با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
«دکتر احمدی، معلّم انشا، با چهره‌ای نسبتاً گشاده و خشنود قلم فرسوده را در دوات شیشه‌ای فرو برد. او با دو انگشت خود، پشم سر قلم را پاک نمود.»
الف) کدام واژه «معطوف» است؟
ب) کدام واژه «شاخص» است؟
پ) کدام واژه «قید صفت» است؟
ت) کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

۱۲ منظور از قسمت‌های مشخص شده در بیت زیر چیست؟
«جمله گفتند این زمان ما را به نقد پیشوایی باید اندر حلّ و عقد»

۱۳ معنی و مفهوم عبارت / بیت زیر را به نثر روان بنویسید.
صد بلا در هر نفس این‌جا بود / طوطی گردون مگس این‌جا بود

۱۴ معنی و مفهوم عبارت و بیت زیر را به نثر روان بنویسید.
چون فرو آیی به وادی طلب
پیش آید هر زمانی صد تعب

۱۵ در کدام عبارت «نقش تبعی» وجود ندارد؟
۱) شعر تعلیمی به معنی خاص خود، طبق نمونه‌های سنتی اروپایی، شعری است که عقیده‌ای خاص را عرضه می‌کند.
۲) گزارش باید صرفاً منعکس کننده و نشان دهنده‌ی حقایق باشد و در هیچ موردی اطمینان بی‌جا و غیر مستند ندهد.
۳) نخستین گام در راه نگارش مقاله، انتخاب موضوع است، موضوعی که برای خواننده جالب و آگاهی بخش و شوق‌انگیز باشد.
۴) شعردرباری، ستایش نامه، از دیرباز در ادبیات فارسی وجود داشته‌است و درون مایه‌ی آن مدحی است برای رهبران اجتماع.

۱۶ کدام واژه دارای نقش تبعی «بدل» است؟

با توجه به عبارت زیر به ۴ پرسش داده شده پاسخ دهید.
«سیدمحمّد، کدخدای ده با صفای ما، زیر لب گفت: «رحمت به شیر پاکت» خسرو و هرمز اسب‌ها را هدایت کردند.»

۱۷ کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

۱۸ یک «معطوف» پیدا کنید و آن را بنویسید.

۱۹ کدام واژه «شاخص» است؟

۲۰ کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟

۲۱ هر یک از پرندگان نمادین ستون «الف» به کدام گزینه‌ی مناسب آن در ستون «ب» مربوط است؟ (در ستون ب، یک گزینه اضافی است.)

الف	ب
۱- طاووس	الف- انسان های جاه طلب
۲- باز	ب- انسان های متظاهر و به دنبال پاداش بهشت
	ج- انسان های گنج طلب

۲۲ در بیت زیر، مقصود از «دریا» و «شبنم» چیست؟
چون به دریا می‌توانی راه یافت
سوی یک شبنم چرا باید شتافت؟

۲۳ معنی و مفهوم عبارت زیر را بنویسید.
چون فرو آیی به وادی طلب
بیش از آید هر زمانی صد تعب

۲۴ بیت: «گر بسی بینی عدد، گر اندکی
هفتگانه‌ی منطق الطیر عطار اشاره میکند؟
آن یکی باشد در این ره در یکی» به کدام یک از وادی‌های

۲۵ معنی و مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.
نه بدو ره، نه شکیبایی از او
صد هزاران خلق سودایی از او

۲۶ در کدام یک از عبارت‌های زیر، «نقش تبعی» وجود دارد؟ کدام واژه، نشان‌دهنده‌ی این نقش است؟
الف) گسترش کتاب‌خوانی یکی از اهداف اصلی تعلیم و تربیت است.
ب) مهم‌ترین اثر ارزشمند محمد معین، فرهنگ فارسی اوست.

۲۷ در جمله‌ی زیر نقش‌های تبعی را مشخص کنید و نام هر یک را بنویسید.
دبیران فارسی آقای احمدی و آقای پناهی از سفر مکه بازگشتند.

۲۸ برای نقش تبعی «بدل» یک مثال ذکر کنید.

۲۹ در جمله‌ی زیر «معطوف» کدام است؟
«نیما یوشیج و اخوان ثالث از شاعران نوپرداز هستند.»

۳۰ بیت یا عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید.
«گل اگر چه هست، بس صاحب جمال
حسن او در هفته‌ای گیرد زوال»

با توجه به ابیات زیر به ۳ سوال بعدی پاسخ دهید:

باد خزان نکبت ایام، ناگهان
چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد
آبی است ایستاده در این خانه مال و جاه

بر باغ و بوستان شما نیز بگذرد
بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
این آب ناروان شما نیز بگذرد

۳۱ کدام بیت با مصراع «هم رونق زمان شما نیز بگذرد» ارتباط معنایی دارد؟

۳۲ پیام محوری ابیات فوق را بنویسید.

۳۳ «آب ناروان» استعاره از چیست؟

۳۴ در بیت «چون فرو آبی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب» عطار «وادی طلب» را چگونه معرفی می‌کند؟

۱) با این انقلاب، تو هم به پا خیز که حتی اگر در این راه شهید هم شدیم، انقلاب و آزادی به عنوان یادگار ما در وطن باقی می‌ماند. (ص ۸۵)

۲) وقتی که پیش شاه کاووس رفت، از اسب پیاده شد و تعظیم کرد. (ص ۱۰۳)

۳) وقتی در مرحله ی طلب (اولین مرحله) قدم بگذاری، رنج و سختی‌های زیادی در برابر تو ظاهر می‌شود. (ص ۱۲۲)

۲) الف) انسان‌هایی که عاشق ظاهرند (کسانی که عشقشان حقیقی نیست) (ص ۱۲۶)

ب) انسان کامل، عارف کامل، مولانا (ص ۴۶)

۳) الف) پرندگان
ب) شهریار (ص ۱۲۰)

۴) الف) گرمرو (عاشق نیز درست است) (ص ۱۲۲)
ب) سریر (ص ۳۶)

۵) الف) ۲ یا طلب (ص ۱۲۷)
ب) ۱ یا فقر و فنا (ص ۱۲۷)

۶) الف) فنا (وادی هفتم) (ص ۱۲۴)
ب) توحید (وادی پنجم) (ص ۱۲۳)

۷) الف) گفت: خانه‌ی حاکم نزدیک است؛ به آن‌جا برویم. (ص ۱۹)

ب) این شعر من ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است. (ص ۱۱۰)

ج) هرکس به ارزش و جایگاه خود پی می‌برد و در حقیقت از مقام خود آگاه می‌شود. (ص ۱۲۳)

د) روزهای عمر عاشقان با سوز و گداز و هجران سپری شد. (ص ۴۷)

۸) الف) وادی هفتم

ب) وادی اول

پ) وادی پنجم

صص ۱۲۲ - ۱۲۳ هر مورد ۰/۲۵	وادی عرفانی	ردیف
	معرفت	الف
	توحید	ب
	استغنا	ج

۱۰) الف) هر جایی که عشق باشد هیچ چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهد داشت یا فقط عشق مقیم می‌شود (وجود پیدا می‌کند). (۰/۵) (درس ۷ ص ۵۳)

ب) اختیارم را از دست دادم. (۰/۲۵) (درس ۱ ص ۱۴)

۱۱) الف) خشنود (۰/۲۵) ب) دکتر (۰/۲۵) پ) نسبتاً (۰/۲۵) ت) معلّم

انشا (۰/۲۵)

۱۲) به ترتیب: اکنون (در حال حاضر) (۰/۲۵)، برطرف کردن مشکل (گشودن و بستن) (۰/۵) - ص ۱۲۴

۱۳) در این جا هر لحظه (۰/۲۵) صدها بلا هست (۰/۲۵) و در این وادی هر عزیز توانایی (۰/۲۵) خوار و ناتوان می‌شود.

(۰/۲۵)

۱۴ وقتی به مرحله‌ی جست‌وجوی حقیقت برسی (۰/۵) صدها رنج و سختی می‌بینی. (۰/۲۵)

۱۵ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ نقش تبعی وجود دارد. در گزینه‌ی ۲ معطوف وجود دارد در گزینه‌ی ۳ معطوف وجود دارد. در گزینه‌ی ۴ بدل وجود دارد.

۱۶ ایرانیان (۰/۲۵)

۱۷ کدخدای ده باصفای ما (۰/۲۵)

۱۸ هرمز (۰/۲۵)

۱۹ سید (۰/۲۵)

۲۰ باصفا (۰/۲۵)

۲۱ ۱- طاووس : انسان‌های متظاهر و به دنبال پاداش بهشت. (۰/۲۵)

۲- باز: انسان‌های جاه طلب (۰/۲۵)

۲۲ ذات حق (خداوند) (۰/۲۵) - علایق دنیوی (یا هر پاسخ دیگر) (۰/۲۵)

۲۳ وقتی به جست‌وجوی معرفت و حقیقت (اولین قدم سالک در تصوّف) می‌روی در هر لحظه ممکن است دچار رنج و دردهای فراوان شوی. (۰/۲۵)

۲۴ وادی پنجم یا وادی توحید (۰/۲۵)

۲۵ نه به او می‌توان رسید (۰/۲۵) و نه می‌توان دوری او را تحمّل کرد. (۰/۲۵) صدها هزار نفر در ارزیابی رسیدن به او هستند. (۰/۲۵)

۲۶ الف) تربیت (معطوف)

۲۷ آقای احمدی ← بدل
آقای پناهی ← معطوف

۲۸ علی، پدر حسین، کارگر ماهری است

۲۹ معطوف ← اخوان ثالث

۳۰ اگرچه گل بسیار زیباست اما زیبایی او در طی یک هفته از بین می‌رود.

۳۱ بیت اول

۳۲ ناپایداری ایّام خوش طبقه‌ی مرّقه حاکم عصر شاعر.

۳۴ در این مرحله سختی‌های بسیاری بر سر راه سالک وجود دارد.

